

Onderwerp

Overeenkomsten cameratoezicht regiogemeenten & politie

Opsteller	Marc Wieringa	Behandeldatum	14 december 2021
Programma	Veiligheid	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	drs. H.M.F. Bruls		

Advies

1. De dienstverleningsovereenkomsten met de gemeenten Heumen, Wijchen, Druten, Zaltbommel, Tiel en Culemborg vast te stellen, waarin we vastleggen hoe we het cameratoezicht organiseren en faciliteren.
2. De samenwerkingsovereenkomst met de politie met betrekking tot cameratoezicht vast te stellen, waarin we vastleggen hoe we op het gebied van cameratoezicht met elkaar samenwerken.
3. De verwerkersovereenkomst met de politie vast te stellen, waarin we vastleggen hoe we politiegegevens op een verantwoorde manier verwerken.

Aanleiding

Per 1 januari 2022 stopt de stichting Regionale Toezicht Ruimte (RTR) met het faciliteren van het cameratoezicht ten behoeve van de handhaving van de orde voor gemeente Nijmegen en de bovengenoemde regiogemeenten. Uiterlijk per die datum willen wij die dienst van de RTR feitelijk hebben overgenomen, in de verbouwde Verkeersmanagementcentrale (VMC) onder de noemer 'Regionale ToezichtCentrale (RTC)'. De juridische basis hiervoor is de ondertekening van de dienstverleningsovereenkomsten met de regiogemeenten ('dvo's'), de samenwerkingsovereenkomst met de politie ('sok') en de verwerkersovereenkomst ('vo').

Voorgeschiedenis

Nadat de RTR een aantal jaren geleden had gesignaleerd dat de politie niet meer wil dat de cameratoezichtfunctie bij haar zou worden georganiseerd, is men in de regio gaan nadenken over mogelijke manieren om het publieke cameratoezicht duurzaam vorm te geven. Dit proces heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat het districtelijk veiligheidsoverleg op 15 december 2020 heeft besloten om het regionale cameratoezicht in een publiek-publieke samenwerking uit te voeren en is de gemeente Nijmegen de opdracht te geven om op basis van de aangeboden Nijmeegse businesscase de inrichting verder uit te werken.

Nijmegen is gevraagd om bij haar uitwerking nog verdergaande kostenbesparingen te realiseren dan zij had aangeboden bij het DVO afgelopen december om zo het cameratoezicht financieel behapbaar te houden. Dat is gelukt. De kosten zijn teruggebracht van €343.100,- (begroting RTR 2020) naar €298.000,- (businesscase Nijmegen DVO december 2020) naar €202.500,- nu. Dit betekent dat de gezamenlijke bijdrage van de deelnemende gemeenten slechts iets hoeft toe te nemen ten opzichte van de huidige €192.400,- om dezelfde cameratoezichtfunctie budgettair neutraal bij ons in te richten.¹

¹ De huidige RTR teert in op haar eigen vermogen. Voor meer achtergrondinformatie over de manier waarop het cameratoezicht nu geregeld is en waarom het nu overgaat van RTR naar RTC, zie bijlage 4.

Beoogde impact

De ondertekening van de verschillende overeenkomsten beoogt de handhaving van de openbare orde door middel van de uitkijk van camerabeelden in ons eigen beheer duurzaam te financieren. Daarnaast beoogt het in het kader van regionale samenwerking onze regiogemeenten te faciliteren, plus afspraken voor samenwerking met de politie vast te leggen.

Doelenboom:

- Ambitie: We willen een actieve burger die verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen veiligheid en die van zijn omgeving.
- Doel: We respecteren de autonomie van de burger en treden op als wet- en regelgeving ons daartoe verplicht of als de vrijheid en zelfbeschikking van anderen in het gedrang komt.
- Activiteit: We adviseren de burgemeester in het belang van openbare orde over te nemen maatregelen als: cameratoezicht, preventief fouilleren, samenscholingsverboden, verblijfsontzeggingen en het sluiten van drugspanden.

Argumenten

Dienstverleningsovereenkomst met gemeenten

In de dienstverleningsovereenkomst leggen we afspraken vast over o.a. samenwerking, operationele kaders en techniek. Zo weten alle gemeenten waar ze aan toe zijn, mochten er ooit misverstanden over de dienstverlening ontstaan.

1.1 De overeenkomst is nodig voor de handhaving van de openbare orde in de regio

Wij mogen camera's van andere gemeenten namelijk niet uitkijken zonder goede juridische basis. Omdat de RTR stopt met uitkijken per 1 januari 2022, betekent dat dat zonder getekende overeenkomsten de camera's van onze regiogemeenten die geplaatst zijn ten behoeve van de handhaving van de openbare orde niet meer uitgekeken kunnen worden.

1.2 Hiermee kunnen we ons eigen cameratoezicht in de RTC duurzaam financieren

Met dienstverlening aan de genoemde gemeenten komt de bijdrage die onze gemeente moet leveren aan de uitkijk van camerabeelden ruim vier keer lager te liggen dan zonder. Dat komt omdat deelnemende gemeenten meebetalen in de kosten. Zo delen we bijvoorbeeld gezamenlijk de kosten voor de inzet van de boa's die de camerabeelden uitkijken. Met elke gemeente gaan we de overeenkomst in beginsel aan voor een periode van vijf jaar, die automatisch wordt verlengd.

1.3 We hebben de regiogemeenten beloofd om deze dienst te gaan leveren

Bij het districtelijk veiligheidsoverleg op 15 december 2020 heeft gemeente Nijmegen een businesscase gepresenteerd. Daarin stond ons aanbod om het uitkijken van de camerabeelden als dienstverlening over te nemen van de RTR. De deelnemende gemeenten zijn toen op dit aanbod ingegaan. Op latere momenten hebben wij de afspraak bevestigd, bijvoorbeeld door ze nauw te betrekken bij de voortgang van de overgang.

Samenwerkingsovereenkomst en verwerkersovereenkomst met politie

In de samenwerkingsovereenkomst met de politie leggen we een aantal afspraken vast over hoe we met elkaar samenwerken. Zo weten wij en de politie waar we aan toe zijn,

mochten er ooit misverstanden over de samenwerking ontstaan. In de verwerkersovereenkomst leggen we vast hoe we omgaan met politiegegevens.

2.1 + 3.1 Dit is noodzakelijk voor een goede handhaving van de openbare orde in onze eigen gemeente

Zonder verwerkersovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst mogen wij geen camerabeelden uitkijken, ook niet van de camera's die in onze eigen gemeente staan. De politie is namelijk formeel eigenaar van de camerabeelden die opgenomen worden in het kader van de handhaving van de openbare orde. Dat staat in de Wet Politiegegevens (WPG). De RTC treedt op als verwerker. De WPG verplicht het om in zo'n situatie een verwerkersovereenkomst aan te gaan. Door een verwerkersovereenkomst te tekenen leggen we vast hoe we omgaan met de politiegegevens.

2.2 + 3.2 De verwerkersovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst zijn ook nodig voor de dienstverlening aan andere gemeenten

Waarom we de dienstverlening aan de regiogemeenten willen verlenen, staat onder argument 1.1 t/m 1.3.

Kanttekeningen

1.1 Als gemeenten zich terugtrekken uit de dienstverleningsovereenkomst, nemen de gedragen kosten voor onze gemeente toe.

De dienstverleningsovereenkomst is gesloten voor in beginsel 5 jaar. Als gemeenten zich na die tijd terugtrekken of hun afgenomen dienst in omvang beperken, zal een kleinere groep gemeenten de totale kosten voor het cameratoezicht moeten dragen. Andere gemeenten schatten de kans dat ze stoppen met cameratoezicht op dit moment in als erg klein. Een paar camera's minder (op een totaal van 81) ligt ook niet in de lijn der verwachting maar is reëler en zou een acceptabel kleine impact hebben. Het meest realistisch lijkt een toename van het aantal uitgekeken camera's. Dat kan ook gebeuren doordat nieuwe gemeenten de dienst bij ons af willen nemen. De RTC is ingericht met die mogelijke groei in gedachten. Als die groei plaatsvindt, daalt de mogelijke impact van een eventueel vertrek van een andere gemeente.

1.2 We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor geleden schade

In de dienstverleningsovereenkomst is daarover een artikel opgenomen. Dat is gebruikelijk bij dit soort overeenkomsten. Ook in de overeenkomst met de RTR was er een dergelijk artikel opgenomen. Zowel de oude RTR, de RTC, de deelnemende gemeenten als de politie kunnen geen scenario's verzinnen waarin gebrekkige uitkijk van camerabeelden de daadwerkelijke veroorzaker is van schade. Aan de andere kant regelt het artikel ook allerlei gevallen waarin de gemeente Nijmegen niet aansprakelijk kan worden gesteld, bijvoorbeeld in gevallen van overmacht. Het aansprakelijkheidsrisico is dus zeer klein.

Financiën

De exploitatie van de RTC wordt toegevoegd aan de productbegroting parkeren en onder het deelproduct Verkeersmanagement Centrale. De exploitatie RTC zal budgettair neutraal worden uitgevoerd waarbij de lasten ad €200.000,- gedekt worden door baten ad €200.000,- vanuit de dienstverleningsovereenkomsten met de regiogemeenten.

Vervolg

Na akkoord van het college worden overeenkomsten ter ondertekening aan de burgemeester voorgelegd. De dienstverlening start vervolgens per 20 december 2021, althans uiterlijk per 1 januari 2022. Begin 2022 volgt de raadsevaluatiebrief over cameratoezicht in het kader van de openbare orde.

Informeren van de raad

De gemeenteraad heeft bevoegdheden op het gebied van cameratoezicht en vindt het thema belangrijk.

In het belang van de handhaving van de openbare orde heeft onze gemeenteraad gebruikgemaakt van zijn wettelijke bevoegdheid om de burgemeester de bevoegdheid te verlenen om cameratoezicht in te zetten (art. 151c Gemeentewet io. art. 2.8.1. APV Nijmegen). Sindsdien hecht de gemeenteraad nog steeds veel waarde aan cameratoezicht, wat onder andere blijkt uit de laatste besprekingen van het thema naar aanleiding van de raadsevaluatiebrief over het cameratoezicht. In de volgende raadsevaluatiebrief kunnen we een korte passage opnemen waarin we iets uitleggen over hoe we de continuïteit van het cameratoezicht in het belang van de openbare orde hebben gewaarborgd, voor onszelf en voor de regio.

De eerstvolgende raadsevaluatiebrief over het cameratoezicht volgt namelijk al begin 2022. Die evaluatie dient plaats te vinden na afloop van een camera-uitkijkperiode, die de burgemeester telkens weer tijdelijk moet vaststellen door middel van een Aanwijzingsbesluit. De huidige periode eindigt op 31 december 2021, over enkele weken. Het ligt voor de hand om te wachten op dat moment om alle informatie rondom het cameratoezicht gebundeld in een brief aan de raad te verzenden.

Bijlagen

1. Dienstverleningsovereenkomst RTC
2. Samenwerkingsovereenkomst Nijmegen - politie
3. Verwerkersovereenkomst cameratoezicht Nijmegen – politie
4. Brief info overgang RTR naar RTC